

Előfizetési árak:
 Egész évre 10.— Ft
 Félévre 5.—
 Negyedévre 2.50
 Egy hóra 1.—
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a várca-
 szal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petít
 soronként 5 krajával
 számítatnak.

Győzni fog!

Debreczen, december 28.

Elveszett az ország nyugalma. A béke ünnepén, melyen máskor a pártok elpihennek s megkötik a *treuga Dei* t — most nem pihent a pártszenvedély, nem enyhült a gyűlölet. Az ellenzék a szeretet ünnepén sem nyugodott s mivel az országházban nem lehetett viaskodni szenvedélyes cikkelyekkel zavarta az ünnepi csendet. Fegyvereket élesített a tegnapi napra s megkente azok hegyét a gyűlölet mérgével, ütni, vágni, sebezni és ölni vágyva azokat, kik nem akarnak arra a boldogtalan utra tévedni, melyen évtizedek fáradságos munkája pusztulhat el.

És hogy mennyire igazságtalanság az ellenzék harcza, kitűnik az ellenzéki politikusok nyilatkozatából. A Bánffy báró fejét követelik és nagy kegyesen megigérik, hogy ez esetben iziben leteszik kivont és felporozott fegyvereiket.

Tehát odajutottunk Magyarországon, hogy ma nem az elvek harcza folyik, hanem egyes személyek gyűlölete vezeti az ellenzék a politikai élet küzdő terén. Nem az ország java és bekéje lebeg az ellenzék szeme előtt, hanem a boszu, melynek pedig nincs jogosultsága és alkalmazása nem

menthető sohasem. A régi ellenzéki szellem kihalt, azt hasztalan kerestük. Ma szenvedélyes emberek ülnek azok helyén, kik hajdan őrt álltak a nemzeti jogok épsége és a szabadság felett. Bánffy Dezső báró ellen hónapok óta kegyetlen hajsza folyik, mérgesebb, mint egykor Tisza Kálmán és furfangosabb, mint nemrég Szapáry Gyula gróf és Wekerle Sándor ellen.

És mi ennek az ádáz, kiméletet nem ismerő harcznak oka? Semmi más, mint a miniszterelnök erélye. Bánffy báró nagyon jól tudja, hogy mivel tartozik azon magas állás méltóságának, melyre a király bizalma helyezé. Tudja és érzi, hogy mivel tartozik az országnak, melynek óriási többsége a politikai élet viharáiban hűen kitart mellette. Tudja és érzi, mivel tartozik az országnak, melynek nyugalma és békés fejlődése éppen most a fejlődés forrásában — nagyon is kívánatos, kívánatosabb annál az ádáz harcznál, melynek zajában megsemmisülnek a mult alkotásai és rongálódnak az alkotmány erős oszlopai.

Királyunk bizalma, ki böles, az ország többsége, mely ragaszkodásában erős, küzdelmeiben kitartó, fényes kárpótlást nyujtanak a miniszterelnöknek, ki nem

engedi magát az ellenzék által terrorizáltatni, hanem tétovázás nélkül halad azon az uton, melyet politikai irányául kijelölt. Találkozhatik ez mint látjuk, találkozik is ez uton ellenségeivel, akadályok gördülnek utjába, de megedzett karja legyőzi elleneit s az akadályokat kitartása legyőzi. Neki nem szabad arról a helyről elmozdulni, hová őt a királyi bizalom és a nemzet óriási többsége helyezé. De nem is akar. Jól teszi. Az igazi férfit nem lehet elrettenteni. Az elvek embere nem hajlonghat jobbra-balra és nem paktálhat azokkal, kik halálára leselkednek,

És éppen azért, mert Bánffy báró miniszterelnököt mi és az ország — egy kisded töredék kivételével — olyannak tudjuk, ki nem ijed meg sem a lőpor szagától, sem a guny és méltatlanság fegyverétől — nem is féltjük őt. Esze és szive helyén van. Mindkettővel szereti hazáját s esodálatos lelkierejével és hazaszeretetével kivívni az országot abból a válságból, melybe az ellenzék szenvedélye belevitte.

Bánffy báró győzni fog s e győzelem bekövetkezése az ország békéje lesz.

Koncz Ákos.

TÁRCZA.

Egy semmi ember.

Írta: Jablonczay Kálmán.

(Folytatás és vége.)

Minden közlekedéstől eldugott édeni fészükben kezdett hébe-hóba beköltözni az unalom egy kisebb paránya.

Elvégre is a cukor is elvesziti kívánatos édességét, ha örökösen csak azzal élünk.

Mindaketten érezték ezt, de kinyilvánítani egyik fél sem akarta.

Ezt az átmenetet várta türelmetlenül Köblös.

Nem szólt szép asszonyának semmit, hanem egy levelet írt egy régi jó barátjának, Veres Bélának, melyben meghívta egy sikeresnek ígérkező vadászatra.

Veres Béla egy bementett nőcsábító hírében állott, ki hízalgő bátor modorával még ezen ideig utjába eső összes virágokat leszakajtottta.

A férjeknek valóságos réme lett ugyannyira, hogy szinte hírére annak, hogy Veres Béla itt vagy amott tisztelet akarja tenni, azonnal kiűtött a házastársi háboru.

Es ezt az embert hívta meg Köblös, ettől az embertől nem tartott semmit a legszebb asszony birtokosa.

Veres Béla nem várokozott soká magára.

Urias négyes fogatán csakhamar betámitott a Köblös kastély gyomos udvarára.

Aliz meglepetve a ritka férfi szépségtől, le nem vette tekintetét Veres Béláról.

Majd bele fult a játszi szemek esalfa sugaraiba, némán hallgatta a lágy bariton hangokat, melyek a praktikus nőcsábító ajkát elhagyták.

Köblös észre vette a hatást — és titkon örvendett magában.

Veres Béla másnap azt kérdezte Köblös Ferencztől:

— Mid neked ez az asszony?

— Szeretóm!

— Mondok neked valamit . . . ha meguntad, átveszem — folytatá felhevülve Veres.

— Akár azonnal — kiáltá kaczagva — kezét felesapásra emelve Ferencz.

— Ne tréfálj velem Feri, én komolyan kérdeztelek, a nélkül hogy, mint régi jó barátomat megbántani akartalak volna.

— Dehogy bántasz kedves barátom, mondom, hogy neked adom, udvarolj neki, a hogy csak tetszik.

Aliz — egy kézesapás után — Veres Béla tulajdona lett.

Ettől a naptól kezdve Köblösnek

nagyon sok dolga akadt a gazdaság körül, örökösen kint esavargott a szántó földeken, míg otthon Béla és Aliz közlekedtek azon ponthoz, melynek végezetében valakit meg kell esalni.

A könnyü vérű asszony szívesen hallgatta a bátor férfi ömlengéseit és nem sokára azon vette magát észre, hogy nem találta fel a külömbséget a két férfi között.

Veres Béla hévvel irányította a ki-rohanását. A vár védelme annál gyengébb lett, minél hevesebb lett a küzdelem.

Még egy szenvedélyes támadás és a szép asszony másodszer kapitulált.

Köblös számítása ismét helyes alapra lett építve.

Most következik a befejezés. Az a másik, épen olyan sajtó sebekkel fogja elhagyni a csatatér, mint a minővel a megbántott hivatalnok hagyta el a főnök parkettes irodáját.

Ferencz részéről mindennap jobban kimutatott elhanyagolás arra késztette Veres Bélát, hogy szemébe mondja retiráló vetélytársának szívében megérlelődött komoly szándékát.

Ez a szándék pedig az volt, miután már ugy sem törődik Ferencz Aliz sze-

— **Bizalom a kormánynak.** Napról napra kapjuk az értesítéseket arról, hogy a kormánynak országszerte bizalmat szavaznak a választók, Nyiregyháza, Nagybeeskerek, Karánsebes, Szilágy-Somlyó és Ungvár az ünnepek alatt tartott összejövetelükön megbeszélve a politikai helyzetet, nagy lelkesedéssel szavaztak bizalmat a kormánynak, mely emberfeletti erővel igyekszik a válságból kimenteni az országot.

— **Képviselőválasztás.** A megyesi választókerület tegnap közfelkiáltással választotta képviselővé Oberth Károly dr. ügyvédet, a ki szabadelvű párti programmal lépett fel.

Országgyűlés.

Budapest, december 27.

Könnyű vihart jósolni az augoroknak, mikor a villámokkal telt fellegek surolják egymást. Könnyen megeshetik azonban, hogy az augorok mégis csalódnak fognak. Az augurokkal sűrűn megtörténik az ilyesmi. Az bizonyos, hogy az érdeklődés óriási. Érdeklődik a Ház is, de érdeklődik az utca is. A Sándor-utcai ódon törvényházat csak bajjal lehet megközelíteni, még bajosabb azonban a közlekedés a folyosón.

A jobboldali csarnok zsufolva van. A szabadelvű párt szinte teljes számban bevonult, úgy, hogy egy része el se fér a folyosón és már az ülés kezdete előtt a terem közepén csoportosul, — a szélsőbal pedig, — amely azelőtt szintén a kormány-párt folyosóján tanyázott — átköltözködött a szünet perczeire a nemzeti párt és néppárt folyosójára, a hol a disszidensek is tartózkodnak.

Fél tizenkettőre járt az idő, a mikor Madarász József becsöngeti a törvényhozást. Az öreg ur, a kinek nehéz napot jósolnak mára, egész nyugodtan foglalja el trónusát és a jegyzőkönyv felolvasása esakugyan simán is megy egy darabig, a míg egyszer a balmezőn éljenzés és taps hangzik.

Eleinte azt hitték Apponyit éljenzik a hivei, a ki ekkor jött a terembe, hama-

rosan észrevették azonban, hogy Szilágyi Dezsőnek szól az ellenzéki üdvözlés, a ki a középső feljárón jött be és odatelepedett a középmezőre balsó padvégére Csáky Albin gróf mellé éppen szemben az elnöki emelvénynyel. Madarász József és Szilágyi Dezső egy pillanatig szembe néztek egymással és alkalmasint különösen érezte magát mind a kettő. Azután megrázta a csöngettyűt az öreg ur:

— Ne tessék a jegyzőkönyv felolvasását megszakítani.

Ezen a hamar elült ováció után kívül egyéb „hangulat” nem is igen morajlott a balmezőn. Ilyesmire a viszonyok se valami kedvezők ma. A jobboldal tartózkodást parancsoló tömörséggel lepi el a maga padjait és a „viharos törekvéseket ez sem biztatja jóval. A balmenti táborok tehát türtöztetik magukat. Hire fut, hogy — csak holnap kezdenek haragudni. A karzat azonban már ma is megtelt rogyásig. A galleria virágzása legszebb napjait éli. A főrendek rekeszén egész kis felsőház szorong.

Természetesen napirend előttel kezdődik a napirend. Bolgár Ferencz kérészt és egy malicázoson megfogalmazott kurta oráció kapesán azt kérdi a miniszterelnöktől.

— Ki az a Széchenyi Manó gróf, a kit ő Felsőge személye körüli miniszterre neveztek ki?

— Tud-e magyarul? tódítja Ivánka Oszkár.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök szólásra kel. A baloldalnéma marad és a miniszterelnök teljes csöndben, a melyet csak a jobb fél sűrű helyeslése szakít meg időnkint, adja meg a választ.

A miniszterek kinevezése a felsőge ur olyan speciális joga, a mely parlamenti megvitatás tárgyát — értem ez alatt a miniszter személyi kvalitásait — nem képezheti. A kinevezésért a felelősséget vállalom és a képviselő ur kérdezősködésére megmondhatom, hogy Széchenyi Manó gróf egy nagyműveltségű és nagytehetségű politikus, a ki magyarul nagyon jól tud és a kiért, ismétlem, a felelősséget ez állásban szívesen vállalom.

A jobb fél helyeselt, a baloldal pedig

megint csendben maradt. A napirendbe a többség oldaláról Demkó Pál szól el-sőnek.

Altalános érdeklődéssel hallgatták az érdemes öreg urat, sűrűn helyeselték józan okoskodását, világos okfejtését, hazafias intelmeit. Nem volt pikantéria nélkül, mikor a felebaráti szeretetből adott megérdemelt leczkét Molnár János főtisztelendő urnak:

— Nem követem a sneffhuzás terére Molnár apát urat — mondotta — mert én még vadászatot se kívánok együtt lenni olyan emberrel, a kinek a gyűlölet a tana és a boszu a politikája.

Zajoson meghelyeselték a rövid beszédet; azután egyszerre túltömött zsufolt-ságából kongó ürességre vetkőzött a Ház. Olyan unott képe lett hirtelen, hogy szinte — beleástitott az ember.

Ezt a boszorkányságot Sima Ferencz eselekedte, a ki Demkó után szóra következett.

Azok a cselédek!

— Ötlet. —

Borzasztó állapot! nem győzöm magamat szószos eszéssel. Tegnap végezte ki az ötvenediket a szakácsnőm. Lehetetlen kiállani a eseléd tartást tovább.

Panaszkodott a napokban egy város- atya, a ki már évek óta éppen a eseléd- ügy rendezésével foglalkozik.

Minél tovább tanulmányozom az ügyet, annál inkább meg kell győződnöm arról, — magyarázgatá nekem, — hogy nincs tökéletes eseléd az egész világon. Hiába való minden javítást célzó intézkedés, jutalomtűzés, nagy szigorúság. A fővárosi eseléd marad mindenkor eseléd: rossz, hűtlen, engedetlen. Bátran ki lehetne számukra tűzni jutalmakat. Száz aranyat annak, amelyik nem tör zuz, a mikor mosogat. Kétszer annyit annak, a melyik el nem torkoskodik a gazdája előtt a legjobb falatokat. Hatszor annyit annak, a melyik meg nem szólja a háta mögött. Ezer annyit annak, a melyik nem a maga, hanem a gazdája javára takarékos és a világ összes kincseit annak, a ki tisztán és rend-

relmével — adja át neki örökre, hiszen már úgy is bírja stb.

Béla elmondta ezen akaratát minden habozás nélkül Ferencznek.

Köblös szemeiben egy cikázó villámnak, mely gyötrött lelkének vigasztalását mutatta, egy árva ellenkező szó nélkül nyugodott bele Veres Béla akaratába.

A nélkül, hogy egy köznapi bucsu Isten hozadot zengtek volna el, az eddig egymást imádó ajkak, Aliz kirepült az ódon fészekből és követte Veres Bélát a másik otthonba, hol a kastély csinosabb, a park rendezettebb, a szív pedig csak olyan, mint a visszahagyott érzelem tanyája, hogy ott a bosszu, itt pedig a pillanatnyi vágy elégített ki.

Aliz könnyelmű lelkülete kitűnő alapul szolgált mind a kettőnek.

*

A mikor Aliz elhagyta bukásának első terepnumát, Ferencz lázasan magából kikelve kereste a gondolatok legborzasztóbbikát, melyet mérges golyóba gyurva annak a másik legszentebb érzelmébe bele furhassa.

Leült íróasztalához, elferdített írásal levelet irt Szatainak, a mely így hangzott:

Nagyságos uram!

Tudomásomra jutott, hogy Ön néhány hét óta aggódva keresi nejét, ki bizonytalan helyre távozott.

Én tudom, hol van ő.

Sziveskedjék f. hó 13-án este X. község határában nevezetes csonka hidnál várakozni. Ott én is pontosan megjelenek és elvezetem abba az idylli fészekbe, hol bájos neje legboldogabban turbékol.

Virág Marci
szolga legény.

Ezt a levelet aztán gyorsan postára téve elküldte Szatai tanácsosnak.

Tizenharmadikán délután — Köblös Ferencz magát paraszt legénynek maszkirozva, kísértált a megjelölt csonka hidhoz, honnan egy mértföldnyire — csilámlott Veres Béla bádogos kastélyának tetőzete.

Ferencz agyára komor gondolatok neheztedek, bosszujának közeledő kielégítése, elkábitáni akarták higgadt vérkeringését, mely gyehennai futással vágatott kidagadt ereiben.

Szigoru tekintete napkelet felé mélyegt bele a homályosulni kezdő levegőbe.

Ebből az irányból kell megérkezni Szatai tanácsosnak.

Alig egy negyed óra múlva egy könnyű czéza fogadott lovakkal porzott a kemény országúton.

A csonka hidnál megállott a brieska a hátulsó ülésen ülő uraság vizsgálódva kutatót a homályos közelségben.

Köblös — áruhájában, mely felé még egy czifra szűr is volt anyakában — felismerhetlen volt. — Nyugodtan közeledett Szataihoz, ki összegörnyedve a legborzasztóbb gyanutól susogá:

— Te hívtál ide engemet?

— Én.

— Tudod hol van a feleségem.

— Tudom.

— Elfogsz engem oda vezetni?

Azért hittam ide az urat — mondá parasztos kiejtéssel.

— Honnan ösmerted a nevemet? — kérde tovább Szatai.

— Azt majd megmondom ott! — felelt röviden Köblös.

Ezekután felugrott a kocsis mellé a bakra és elvágattak a Veres kastély felé.

Nem sokára a gondozott park kapujához értek.

Itt azt mondá Köblös — Szatainak — hogy szálljon le, mert gyalog fognak közeledni a kastélyhoz.

Szatai reszketve egy idegen érzelem nyomásától, mindenben szót fogadott.

Az árnyas fák alatt szótlanul lépkedett egymás mellett a két gyűlölő ellenség.

A kastély épület tövében találkoztak egy eseléd leánnyal.

Ettől azt kérdezte Köblös: hol van a nagyságos ur?

— A téli kertben a nagyságos asszonnyal — felelt a leány — és tovább sietett.

— Menjünk hát a téli kertbe, — mondá halk hangon Köblös a tanácsosnak.

A téli kertnek nevezett magas üveg- ház bajáratához érve, Köblös kutató szeméi azonnal feltalálták a turbékoló párt,

ben tart mindent a nélkül, hogy parancsolnák.

E jutalmakra érdemest itt a fővárosban aligha lehetne találni.

Kezdtém szavaira a fejemet csóválni, mire olyan mérges szemeket vetett reám, mintha ő is az én fejemet szeretné csóválni, azután meggondolva magát, mielőtt elváltunk, ezeket veté oda bucsuzóul:

Diktum-faktum ósém! utálok őket annyira, hogy bár öreg létemre rá vagyok szorulva a kiszolgálásra, még sem tartok emberi alakban cselédet.

E kifejezésen sokat törtem a fejemet. Majd hogy utána nem futottam a magyarázatért. Végre is abban nyugodtam meg, hogy az én jó urambátyám bizonyára a cselédek emberi alakját aligha volna jó dolga, ha változtatná.

Szeretném tudni azt is, hogy urambátyám mivel akarná helyettesíteni a szegény cselédeket?

Gépekkal?

Az ugyan nem volna rossz.

A hatalmas gépek amugy is már rég szolgálai az emberiségnek. Tagadhatatlanul nagyobb pontossággal, hűséggel, engedelmességgel s odaadással működnek, mint bármely kipróbált cselédhad. Enni, inni szoktak ugyan, de sohasem mértékletlenül. A bort, pálinkát nem kedvelik. Az egyenruha nem hat reájok esabitól fog s nem fürkészik a család titkait, a hol szolgál. Az eddig fölalt gépek azonban se nem teljesek, se nem tökéletesek az ember kiszolgálására. Olyanokat kellene kitalálni, amelyek sütnék, főznek, betálatnak; a piaczkokon bevásárolnak, beszámolnak pontosan, a legutolsó krajezárról is, továbbá a melyek söpörnek, kefélnek, ágyaznak, mosdatnak, fésülnek s éktelen lármát esapnak, ha a féltett feleséghez valaki közelít.

Ha ezeket kifundálja urambátyám, akkor rendezve lesz az egész cselédügy nemcsak hazánkban, de széles e világon. Egyébként, most jut csak eszembe, urambátyám a gépekkal se volna megelégedve, mert hiszen azokhoz is emberi alakzattal bíró gépészeket kellene fogadnia, a kik megint csak cseléd számba vétetnének s

igy kénytelenítettnek megszegni fogadalmát.

Hogy azt beválthassa, arra csakis egyetlen mód létezik. Ha a cselédséget helyettesíti — állatokkal.

E czélra Flammarión Kamill pár évvel ezelőtt a majmokat ajánlá. Különösen a csimpászfajt emelte ki a többiek közül, mint rendkívül tanulékonyt. Csakis honosítani kellene, hadd szokná meg a hidegebb éghajlatot. Van azután a majomnak százféle kisebb-nagyobb faja. Van gyöngébb, erősebb testalkatu. A gorilla és orangután erősebb az embernél is, fűgőbb, elevenebb. Valamennyi négy kézzel rendelkezik. Kétszerte többet dolgozhat a kétkézű embernél.

Csak nyereség volna a négykezű napszamos. Tótjaink vándorolhatnának bátran ki Amerikába.

Legujabban akadt egy német tudós is, a ki nemcsak majmokat, de más egyéb állatokat is ajánl az emberek kiszolgálására.

A ló, ökör, szamar, kutya, teve, elefánt amugy is már régi szolga.

Ezekhez sorakozhatnék valamennyi egyéb állat. Manapság már amugy se hozza magával az illendőség, hogy ember emberrel szolgáltassa ki magát. A ki embernek születik, az legyen ur. Ne szolgáljon senkit. Az állatok szolgálják az embert. Azok arra teremtvék.

Mindössze be kell tanítani egy kissé valamennyit. Ellesni a nyelvöket s azon beszélni hozzájuk, hogy minket megért-senek.

Nem is volna rossz, ha a művelt nyelvek mellett beszélhetnék még például: kutyául, csimpászul, elefántul.

Különböféle állatoknak, hajlamaik szerint, más-más foglalkozást lehetne adni.

A macska mosogatna, a kutya kézbesítene, a kenguru dajkálna, a kecske és tehén szoptatna, a bakkecske varna, a sas koppasztana, a kos diót, mogyorót, ezukrot törne és így tovább a négykezű majomig, mely bizonyára szobalányi teendőket végezne. Megesinélná a nagyságos asszony frizuráját s mikor az kísétálna odaülne diszül — a kalapjára.

Hogy ez állapotot nemcsak a mai korholt cselédek, de a kaszárnyák lakói is megkeserülnek, az kétséget se szenved. A majomszakácsné aligha az uniformis számára rakosgatná félre a legjobb fajtákat.

De hát a nagyságos urfiak hogyan néznének majd a majom szobaleányra?

Az lenne ám még csak a czifra élet! Egyébként a majomnak veleszületett jó szokása az, hogy az embert utánozza.

Ki tudja? Háttha a kaczerkodásban is utánozná a két lábú mestert?

Mikor azután már a majom is egészen odacivilizálódna az emberhez, még gyakrabban megesnék az a fatális helyzet, mikor a keresztünkbe fogott hölgy nem bírja kiismerni udvarlói közül a valódi — majmot.

M. L.

Városi közgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, december 28.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága számos tagjának óhajlására és írásban kifejezett kívánságára Degenfeld József gróf főispán a mai napra közgyűlést hívott össze a városháza nagytermébe.

Nem csodálkozunk azon, hogy a bizottsági tagok nagyrésze e gyűlés összehívását kérelmezte. Nem csodálkozunk, mert helyén való, hogy Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága is feleljen szavát azon ádáz harc láttára, melyet az ellenzék az országgyűlésben folytat e szabadelvű párt, kormány és kormányelnök személye ellen.

Az ellenzék ugyanis nyiltan bevallja, hogy ők a személyes bosszút jogosultnak tartják a miniszterelnökkel szemben. És ezen bosszujokban nem akarják észrevenni, hogy a nemzet nagy érdekeit veszélyeztetik, a válságos helyzetből való

a mint egy rózsa liget alá helyezett kényelmes zollán turbékoltak.

Majdnem durva érintéssel ragadta most meg Köblös — Szatainak alácsüngő hideg kezeit.

— Jöjjön az ur, oda vezetem.

Szatai meglepetve nézett Köblös magas fenyegető alakjára, nem tudta hirtelen megérteni, hogy az előbbi alázatos hangot miért váltotta fel oly hirtelen ez az éles kifejezés.

Köblös huzta beljebb Szatait, a nélkül, hogy feleselésbe engedte volna vele.

Oda bent úgy is beszélni fog ő, még pedig valami iszonyatos alakban.

Kibontakozva az utba eső disz nővények sokaságából oda értek a rózsa ligethez, hol szemeik elé tárult leplezetlenül egy szerelmes pár szeretkezése.

Szatai azonnal megismerte nejét és egy dühtől reszkető fájdalmas kiáltást hallatott. Pokoli szenvedéssel szívében rá akarta magát dobni a csalfa asszonyra, hogy saját kezeivel megfojtsa.

Ezen szándékát azonban meggátolta a most már összes haragja — bosszu érzettől elragadott Köblös Ferencz, ki hátulról átölelve a támadásra készülő tanácsost — egy álvány megé dobta.

Szatai révedező tekintettel vizsgálta a tetlegesen támadót, majd tekintete ismételen rátapadt nejének alakjára — ki reszketve — borzalmas nézéssel bujt Veres Béla keblére, mintha egyedüli oltalmát ott találná fel.

Köblös czifra szürét nyakából le-

dobva, kalapját fejről leemelve — közelebb lépett — a reszkető tanácsoshoz.

Köblös Ferencz — nyögé Szatai fájdalmasan.

En vagyok tanácsos ur teljes alakomban. — A levelet én irtam, hogy nejét itt találja fel — lássa nem hazudtam. Csakhogy — dörgé fenyegető hangon — ennek az itt lételnek magyarázata is van. Ide hallgasson a tanácsos ur, elmesélem.

Emlékezik még arra az órára, mikor engem hivatalomból a legesunyább módon kiközösített és bucsuüdvözlete abban a három szóban összpontosult, hogy: maga egy semmi ember!

Nem tagadhatja, hisz véres betűkkel van az én homlokomra felírva, nézze — olvassa el, — ezzel közvetlen melléje lépett a bámuló tanácsosnak és vállán a ruhát megragadta.

— Olvasd, nyomorult! — kiáltá indulatosan. — Semmi emberré tettél hivatalos hatalmadnál fogva, de én is azzá tetted egy másik hatalom segítségével, melyet nem a földiek osztának szét a halandók között.

— Nézd, — oda mutatva az összebujt szerelmes párra — az a te feleséged, a másik meg a szeretője.

A te feleséged előbb az én kedvesem volt, úgy adtam át annak a másiknak, mint megunt portékát, hogy a te fájdalom annál keserűbb legyen.

Mindvégig azt mondtad, hogy ez a nő a teremő erőd, a te kiegészítő alkatrészed, a te boldogságod; no hát a leg-

gyalázatosabb módon elvesztetted. Megesalva, rutul elhagyva állsz itt előttem, mint egy kivert kuvasz kutya; a szégyenpir arcodon vastag mázt teremtett; összes megalkotott reménységed üvegháza esörömpölve hull össze és annak minden szilánkjára a szemedbe esett, hogy ne láss többé egyebet a világon — boldogtalanságnál.

Na tanácsos ur, ki most a semmiember?

Szatai összezúzva a nyakába huzta fejét s megsemmisülve bámult bele a levegőbe.

Idegesen kapott gyér hajjal borított fejéhez és azt összeborzolva, beesett szemével rábámulva az őt megsemmisítő elemekre, kiezammogott boldogságának temetőjéből és mintha száz furia üldözne volna, várakozó kocsiján — a nélkül, hogy csak egyszer is visszanézett volna — elvágtatott a sűrű éjszakába.

Köblös sokáig nézett utána, míg ajkait gunyos mosoly uralta. Azon dondolkozott, hogy vajjon elérte-e czélját és semmi ember lett-e Szataiból, mint ő belőle. Alighanem Szatai volt az igazi legyőzött.

Aliz rövid ideig uralkodott a Veres Béla kastélyában, most úgy beszélnek, egy bukott képviselővel Olaszország langyos levegőjét szívja, szájában egy illatos cigarettával.

kibontakozást elodázzák és belekergetik az országot a törvénytelen állapotba, pusztán azért, hogy Bánffy báró nekik nem tetszik.

A napokban egyik különben előkelő gondolkozású férfiutól azt hallottam, hogy ültessék a miniszterelnöki székbe például Csáky Albin grófot és az ellenzék megszavaz mindent kész szívvvel. Ugy látszik, az illető férfiú elfelejtette, hogy az ellenzéknek egy miniszterelnök sem jó és éppen úgy ellene fordulna az egyházpolitikai törvények apostolainak, mint ellene fordult az összes eddigi kormányoknak, mert az ellenzék hivatalpolitikai hitvallásának egyik főfeladata: *ütni a kormányt*.

Az ellenzék még egyetlen egy kormányral sem volt megelégedve és nem is lesz soha. A délibáb és a valóság áthidalhatatlan. A politikai reménység kora lejárt és évtizedek politikai vajudása az ellenzéken nem szült semmi olyat, miből haszna volt volna az országnak.

Debreczen sz. kir. város nagy többsége ezt már régen tudja és ezért ne esodáljuk, ha a szabadelvű párt napról napra gyarapodik, erősödik és országfentartó erejének tadataban mindenkor megmozdul, valahányszor szavának súlyára szükség van.

A politikai élet történetében szinte páratlan az az üldözés, melynek a miniszterelnök ki van téve az ellenzék részéről. Hajdan a pártok nem így hadakoztak egymással. Argumentumokkal és bölcsességgel fegyverezték le egymást, de durva szó és sértegetés nem tudott állandó lakást a parlamentben. Ma másképpen van. Ma a hang ereje dominál, nem a bölcsesség szava; ma jelszóvá vált mindenkit gyanúsítani, ki nem lobogtat vezérszólót a kezében.

Méltó és igazságos, ha Debreczen sz. kir. város is felemeli szavát azoknak működése ellen, kik nem tudják elnyomni gyűlöletük szavát és pusztán személyi okokból válságba kergetik az országot. A közvélemény országszerte megnyilatkozott megyék, városok s azok törvényhatóságainak *bizalmi nyilatkozatai* mind mind azt bizonyítják, hogy az ország nagyrésze nem rokonszenvezik azokkal, kiknek nem kell a béke, hanem harc és háboru a jelszavuk.

*

A törvényhatósági bizottsági tagok nagy számban jelentek meg a városháza nagy termében s midőn Degenfeld József gróf főispán a közgyűlést megnyitotta, telve volt a terem bizottsági tagokkal.

Az indítvány.

A közgyűlés elé terjesztett indítvány szövege a következő:

Tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés!

Alólirott városi bizottsági tagok tisztelettel kérjük, hogy rendkívüli bizottsági közgyűlés tartatván, ott a következő indítványunk vétessék tárgyalás alá:

Mondja ki a városi közgyűlés, hogy az ellenzéki pártok által folytatott országgyűlési tárgyalási módot az országnak kiszámíthatlan kárt okozának, tekintélyét nagymértékben sértőnek, magát az alkot-

mányos életet kockára tévőnek tartja és ennél fogva feltétlenül elítéli; a kisebbségnek ezen terrorizmusával szemben az ország vitális érdekeit szíven viselő böles, előrelátással intézkedő hazafias parlamenti többség és ebből alakult kormány iránt bizalommal viseltetik s ezen bizalmának a miniszterelnök urhoz intézendő feliratban ad kifejezést, valamint hasonló bizalmi feliratok intézése végett a törvényhatóságokat megkeresi.

A tanács — csekély eltéréssel — javasolja a közgyűlésnek az indítvány elfogadását.

A vita.

Bakonyi Samu dr. volt az ellenzék első szónoka. Ellenzéki szempontból szól a beadott indítványhoz törvénytörést, törvénytípást lát a kormány eddigi cselekedeteiben. Majd a kiegyezésről beszélt hosszasan s azt igyekezett kimutatni, hogy ma már a közösség megszűnik Ausztriával s feltétlenül fel kell állítani az önálló vámterületet. Az obstrukció fejtegetésébe bocsátkozik s azt bizonygatja, hogy az ellenzék, a kisebbség nem obstruál, csupán a törvényeket védi.

Végül két óráig tartó beszéde befejezése határozati javaslatot nyújt be, hogy az indítvány elvetessék.

Nagy Zsigmond dr. az ellenzék második szónoka. Bakonyi határozati javaslatát ajánlja elfogadásra.

Géressy Kálmán a beadott indítvány mellett szólalt fel. Gazdag, tapasztalatokban bő történeti tudással legelőbb is azt konstatálja, hogy ma a szólásszabadság meg van támadva. Ezt azért említi fel, mert az ellenzék részéről tapasztalta ezt a mult közgyűlésen s most is az ellenzék részéről látja ezt. Bakonyi Samuval polemizál ezután. Nem tartja helyén valónak, hogy a mai parlamentet összehasonlítsa az 1600-iki angol parlamenttel. Ők örvendenek, hogy az ellenzék az 1867. tvez. XII. pontjára a szabadelvűpárt mellé áll, de az, hogy onnan őket ledobálni akarják, az már nem eljárás. Bakonyi hivatkozott Deákra, Szilágyira, — hát nem lehet e ilyen emberek egész láncolatára hivatkozni, — kik azonban nem helyeslik az ellenzék politikáját — kérdi a szónok, — Magyarország ellenségeit most lehet felösmerni, — szól tovább, — azok, kik a mostani állapotnak örülnek, azok ellenségei, kik fájlatják, még a külföldiek is — barátai. Majd dr. Nagy Zsigmonddal sikeresen polemizál s végül melegen ajánlja az indítvány elfogadását s elvetni kéri a Bakonyi határozati javaslatát.

Dicsőffy József szintén ellenzéki szempontból békülékeny hangon szól az indítványhoz s az indítvány visszavonását kéri.

Freund Jenő dr. ugyancsak az ellenzék részéről az indítvány ellen beszélt.

Lengyel Imre kijelenti, hogy röviden beszél. Az indítványnál, ép úgy, mint a multkor is, a tuloldal azt óhajtja, hogy indokolják meg indítványukat. Ime, Géressy bizottsági tag megtette, de rövid pár perczig tartó beszéde alatt folyton terrorizálták. Ő meghallgatta Bakonyit, ők se háborgassák az indítvány mellett felszólalókat, akkorakadnak, kik beszélni fognak. Az indítvány melletti álláspontját fejt ki. Folytonos helyesléssel találkoztak szavai, mikor az indítványban foglaltakat beigazolta. Őt és társait az ország érdeke ve-

zette az indítvány beadására. 48-ban is voltak ilyen állapotok. Ő nemcsak olvasta, de látta is, részt is vett a 48 as eseményekben. Akkor is voltak tulzók — hazafiságból, de mikor a cselekvés terére kellett lépniök, sokan itthon maradtak.

Nem óhajtja, hogy most itt nálunk is ilyen eset bekövetkezzék. Ajánlja az indítvány elfogadását.

Nagy Zsigmond dr. személyes kérdésben történt felszólalása után Fejér Ferencz dr. az indítvány ellen szól. — Kovács József felszólalása után Bakonyi reflektált még Géressy szavaira s ezután elrendelte elnök a szavazást.

A szavazás.

A kérdés feltevésénél újabb vita keletkezett. Végül elnök felteszi a kérdést. Elfogadják-e a tanácsi javaslatot vagy nem? Aik elfogadják: *igennel*, akik nem fogadják el: *nemmel* szavaznak.

A szavazás eredménye az lett, hogy a tanácsi javaslat, illetőleg a kormánynak küldendő bizalmi felirat mellett szavazott 76 bizottsági tag, ellene pedig 54 bizottsági tag; tehát 22 szótöbbséggel elhatározták, hogy a kormányhoz bizalmi feliratot intéznek.

Felhívás előfizetésre.

A „Debreczeni Ellenőr“ huszonöt év óta szolgálja Debreczen város és közönségének érdekeit.

Mindig a szabadság, egyenlőség és testvériség szent elveit küzdött. Országos ügyekben a szabadelvű politikát hirdette mindig és kitartott a mellett hiven a legnehezebb időkben is, mint most is, a mikor a kormánybuktatás hiu reménye a szabadelvűség elleneivel a legkülönbözőbb elemeket toborzotta egy táborba a szabadelvű párt ellen. Eválságos idő annál szentebb kötelességünkké teszi, hogy a szabadelvűség zászlója mellett annál hivebben kitartsunk.

Bennünket nem a személyek kultusza, hanem a szabadelvűség eszméje vezet, mert a történelemből azt tanultuk, hogy a magyar nemzet fennmaradását a szabadelvű eszmék fennmaradása biztosította.

Helyi ügyekben azt a politikát követte és tartja most is, hogy Debreczen metropolisáéskaleleti Magyarországnak és hogy ezen pozíciójában minél inkább megerősödve mindenkoron a magyarság erős vára maradjon, mindent el kell követnünk.

Ezen küzdelmünk támogatására kérjük Debreczen város közönségét.

A „Debreczeni Ellenőr“ új előfizetői a lapot ez év végéig díjtalanul kapják.

A *Civis Naptárt* lapunk előfizetőinek ingyen megküldjük.

Az *Otthon* képes folyóiratot előfizetőink egy évre kedvezményképen csak két forintért kapják meg.

NAPI HIREK

— **Személyi hir.** Kossutány Géza budapesti kir. ítéltáblai bíró néhány nap óta városunkban időzik.

— **Uj kazánvizsgáló biztos.** A kereskedelemügyi miniszter *Kreutzer* Balázst Debreczen székhelylyel a Hajdu és Szabolcs vármegyék és Debreczen város területén lévő gőzkazánok ügyeinek ellátásával bizta meg. — *Gárdos* Károly, eddigi debreczeni kazánvizsgáló biztost pedig a Bereg, Szatmár, Máramaros és Ugocea vármegyék gőzkazánainak ellátási ügyével bizta meg és Szatmár Németibe helyezte át.

— **Debreczeniek Kisujszálláson.** A tiszántúli ev. ref. középiskolai tanáregyesület e hó 29 és 30 napján Kisujszálláson tartja idei közgyűlését. Debreczenből többen készültek a derék nagy-kun városba átrándulni, ahol szíves vendégszeretet várja őket. Mint halljuk *Kiss* Áron püspökkel, *Dóczi* Imre egyesületi elnök s gymnáziumi felügyelő, *Géresi* Kálmán tankerületi főigazgató, *Sinka* Sándor, főgymnáziumi igazgató, *Gulyás* István, *Szabó* József, *Bosznai* István, *Tóth* Mihály stb. tanárok mennek Kisujszállára.

— **Vasut elgázolás.** Az éjszaka hajnalban Debreczen közvetlen közelében a vasuti átjárónál a sűrű ködben a budapesti vasuti személyvonat elgázolt egy földesi szánászekeret. Két terhel ezért a felelősség, még nem tudni, a vizsgálat majd kideríti. Az eset hajnali 2 óra 24 perczkor történt. A budapesti személyvonat éppen közeledett Debreczen felé, mikor elütötte a szénás szekeret, amelynek tetején Szörnyü Ferencz földesi lakos ült a Lajos fiával. A mozdony kerekei teljesen czaftattá zuzták a két lovat, Szörnyü Lajos néhány lépésnyire vágódott a pályatesttől és igen súlyos sérülést szenvedett, míg Szörnyü Ferencz kevésbé sérült meg. A két földesi ember a szénáját akarta eladni. Persze ilyen szomorú körülmények folytán semmisen lett a vásárból.

— **Jókai kézírata a „Csokonai-Kör” erekljetárában.** Azon napon — december 15-én, — midőn koszorus költők és irodalmunk büszkesége, dr. *Jókai Mór* nek lapunk által is közölt vezércikke, a „Magyar nyepozvolim” czimmel a „Nemzet”-ben is megjelent, a Csokonai-körnek érdemduis elnöke, bessenyei *Székely* Farkas kir. táblai tanácselnök éppen Budapesten töltötte szabadságidejét. A városunk iránt oly meleg rokonszenvvel írott gyönyörű cikk általános beszéd tárgyát képezte a fővárosban s többen tették azon találó megjegyzést, hogy a Jókai lelkülete megérzi azt, mikor a hazára nehéz idők következnek, mert ilyenkor a nemzetnek kibontakozást kereső szeme vágyó reménykedéssel fordul Debreczen felé, a legigazabb magyar város, az ország szíve felé. A költőt prófétai ihlet szállotta meg, gondolá a mi Székely Farkasunk, ki városa és a vezetése alatt álló irodalmi kör iránti szeretetben mindig előljár és ellátogatott a legnagyobb magyar íróhoz, kihez különben is régibb baráti és irodalmi kötelékek fűzik. S e látogatásnak örvendetes eredménye lett, a mennyiben sikerült a remekmű szerzőjének beleegyezését kinyerni arra, hogy a Debreczenre nézve oly kedves tartalommal bíró vezércikk eredeti kézírata a Csokonai-Kör ereklje tárába kerüljön. Kissé nehéz dolog egy budapesti nagy napilapnak kézirat-tömegéből kihalászni egyet s az bizony összeszabdálva és huzgálva került elő, de mindegy, csak hogy itt van. — Ma lett átadva a becses írat az erekljetár részére *Komlóssy* Arthur

alelnök kezébe, ki azt a kör legközelebbi ülésén fogja bemutatni.

Részünkről is igen örvendünk ez érdekes erekljének birtokunkba jutása felett s az aranytollu szerzőnek, ennek a Debreczen iránt igazi arany szível érző aranyembernek, *Jókai Mór* nek azt kiáltjuk innen az alföld közepéről, hogy „*Áldja meg őt a magyarok Istene mind a két kezével!*”

— **Meghalt a szekerem.** Tegnap délután Pallagról *Losonczy* Álmos dr. vármegyei tiszti főorvoshoz beteget hoztak. A beteg, akit *Weinemer* Mátyásnak hívtak, a szekerem feküdt mozdulatlan némaságban. Mire a kocsis költögette:

— Keljen föl, hé, Mátyás, itt volnánk a tekintetes doktor urnál, — a betegnek már elmúltak minden kinjai? Halott volt. Azonnal a kórházba szállították boncolás végett.

— **Vasutasok kinevezése.** Pár év óta mindig csekélyebb és csekélyebb az ujonnan kinevezett vasuti tisztviselők száma. Az idejű kinevezés még a múlt éviéknél is szűkmarkubb. A debreczeni üzletvezetőségénél különben a következő tisztviselők lettek ujonnan kinevezve: *Tivadar* György, *Schwalt* Lajos, *Jacskovics* Béla, *Gásay* Jenő Ernő, *Nagy* József, *Karcszab* Dénes és *Mészöly* Zoltán hivatalnokká, *Lengyel* Károly és *Bujdosó* Sándor pedig segédfogalmazókká. A januári előléptetések leérkezését a napokban várják.

— **Köszönet.** Mindazok a nemes szívű emberbarátok, akik a *Jótekonny nőegylet árvaházi karácsonyfájához* úgy pénzzel, mint egyéb czikkekkal hozzájárulni s ezáltal az árváknak karácsonyi örömet szerezni kegyesek voltak, fogadják e helyen egyenként és összesen a nőegylet hálás köszönetét. Debreczen, 1898. decz. 26. A nőegylet elnöksége.

— **A Zion bálja.** Január 7-én lesz a Zion bálja az Arany-Bikában. A siker, melyet a tánczot megelőző hangverseny gazdag programja is biztosít, nem maradhat el, mert agilis rendezőség fáradozik az érdekében. Minden jel arra vall, hogy előkelő, díszes közönség találkozik ekkor az Arany Bika dísztermében. A tombolajáték hangverseny és táncz közben lesz.

— **Köszönetnyilvánítás.** A debreczeni izraeli iskolába járó szegény gyermekeknek téli ruhával való ellátására következő nemes adományok folytak be:

Lichtschein Sámuel 50 kor., *Reichmann* Ármán, *Lichtschein* Ményhért 40—40 korona, *Hartstein* Kálmán 30 korona, *Falk* Lajos, *Bechert* Manó, *Fisch* Ignác, *Hartstein* Péter, *Hartstein* József, *Rosinger* Lajos, *Erber* Vilmos, *Biedermann* József 20—20 korona, *Lichtblau* Albert 16 korona, *Geiger* Simon, *Dr. Balkányi* Miklós, *Dr. Popper* Mór, *Weisz* Lewy, *Darvas* Izidor, *Keiner*, *Schwarz*, *Hirsch* Péter, *Weisz* Sándor, *Fleischmann* Mór, *Hidvéger* Mihály, *Ernst* Salamon, *Handel* Ferencz, *Wechinger* K., *Steinberger* Gy., *Ornódy* Lajos, *Kacz* Mihály, *Stern* József és testvére, *Lusztig* Károly, *Fürst* Ödön, *Berger* Jenő, *Lichtschein* Mózes, *id. Kellner* Dávid, *Fried* Emil, *Nagy* Jakab, *Löfkovits* Arthur, *Fischer* Adolf, *Berger* Henrikné, *Glück* Venczel, *Ranunkel* H. és fia, *Fried* Leo, *Hochfelder* Jakab, *Schreiber* Lajos, *Hartstein* Lipót, *Dr. Kemény* Mór, *Fischbein* Jakab 10—10 korona, *Weisz* Mór (terménykeresk.), *Lukács* Ármán, *Dr. Fejér* Ferencz, *Dr. Altmann* Béla, *Goldblatt* Jakab, *Nasch* József, *Szöllősi* Ferencz, *Fried* Lajos, *Markus* Miksa, *Dr. Balázs* Bertalan, *Goldstein* Mór, *Kellner* Károly, *Berger* Mór, *Jakobovits* Aladár, *Dr. Freund* Jenő 6—6 korona. (Folyt. köv.)

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Szerdán, december 28-án — ujdonságul — („C” bérletben) *Kikapós patikárius*, vigjáték.

Csütörtökön, december 29-én („A” bérletben) *Kikapós patikárius*.

Pénteken, december 30-án („B” bérletben) — ujdonságul — *Fekete vér*, *Jókai* színműve.

Szombaton, december 31-én („C” bérletben) *Fekete vér*, *Jókai* színműve.

* **Őrült-e vagy szent?** A tenorista betegsége miatt került színe tegnap *Hoffman* meséi helyett *Echegaray* hatásos drámája, a melynek sivar meséjét részben feledtetni a nagy drámaíró hatalmas dialektikája, mely csupa színes, ragyogó szellem és bölcséleti igazság. *Székely* Sándor ismét nagy ambícióval játszotta *Lorenzót*. Jók voltak *Komjáthy*né, *F. Csigaházy* Etel, *Halmly* Margit, *Kiss* Irén és *Fenyéry*, a darab fordítója.

TAVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata. —

Provizórium félévre.

Budapest, december 28. A képviselőház pénzügyi bizottsága *Kossuth* Ferencz és *Komjáthy* Béla ellenzése után letárgyalta és elfogadta a közös költségek hozzájárulásának félévre meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot. *Lukács* pénzügyminiszter kijelentette, hogy az osztrák állítások dacára nincs összefüggés a szövetség és kvóta között.

Tömeges párbajok.

Budapest, december 28. A Bánffy-Horánszky lovagias ügyből egy csomó más párbaj ügyszarjadt ki *Br. Fejérváry* honvédelmi miniszter és *Gajáry* Ödön, a Bánffy segédei elhatározták, hogy gr. *Károlyi* Istvánt és *Szemere* Miklóst provokálni fogják azért a levélért, amelyet Horánszkyhoz intéztek. Ezt — amint mondják — Horánszky segédei megtudták s most viszont ők, *Károlyi*, *Szemere* és velük együtt *Horánszky* provokálták *Fejérváry*t és *Gajáry*t, még pedig *Szentiványi* Árpád és *Szemere* útján. *Gajáry* és *Fejérváry* segédekül *Münnich* Aurélt és *Dániel* Gábort neveztek meg. De valószínű, hogy Horánszkytól az elégtételt megtagadják, mert neki elintézetlen ügye van.

Budapest, december 28. A szabadelvű pártkörben a két párbajügy képezi ma este az érdeklődés központját. Hogy miként fognak dűlőre jutni ezen a dolgon azt még maguk a felek sem tudják. — Annyi azonban már csaknem bizonyos, hogy sem *Fejérváry* báró, sem *Gajáry* Ödön *Horánszky* nek nem fognak elégtételt adni, még pedig azzal a megokolással, hogy Horánszky nek elintézetlen ügye van. (*Bánffy* báró miniszterelnökkel ugyanis.)

A hangulat a szabadelvűpártban semmivel sem változott. Mese az a hír, melyet az ellenzék terjeszt, mintha a pártban lehangoltság mutatkoznék.

Ellenben a többi kihívások a volt segédek között, valószínűleg fegyverrel intézettek el.

Olvasóinkhoz.

Az új év ünnepén, a mikor mindenki siet ajándékokkal kedveskedni azoknak, a kiket szeret: a „*Debreczeni Ellenőr*“ szerkesztősege is gondoskodott meglepetésről olvasóinak.

Ami olvasóközönségünk nagymérvű pártolása tette lehetővé, hogy e meglepetésünket páratlan módon megvalósítsuk.

Arról van szó, hogy **Budapesten egy külön szerkesztőseget alapítottunk**, amely reggeltől éjfélig rendelkezésünkre áll s így kimerítő tudósításokat küldhet lapunk számára.

Olyan akció ez, a milyenre magyar vidéki városban mostanáig még nem volt példa.

Városunk és annak környékére nézve lapunknak még azaz előnye is van, hogy jóval megelőzi a fővárosi lapokat s így az eseményekről mi már a kora délutáni órákban adunk hírt olvasóinknak.

Budapesti szerkesztőségünk alapításának nem az a célja, hogy a fővárosi lapokkal versenyezzünk, hanem meg akarjuk valósítani azon olvasóink részére, a kik két lapot: fővárosit és vidékit nem járathatnak, hogy a *Debreczeni Ellenőr* hasábjain megtalálják mindazt, a mit egy országos lapban keresnek, tehát a helyi érdekű közleményeken kívül az országos dolgokról is megfelelő értesülést szerezzenek.

Ilyen lap illeti olvasóinkat és ilyent is fogunk adni olvasóinknak kezébe.

Budapesti szerkesztőségünket akkép szerveztük, hogy az **január 1-én már megkezdje működését.**

E szerkesztőségünk a következő tagokból áll:

Felelős szerkesztő:

Kéry Gyula.

Belsődolgozótársak:

Alap Dezső,	Gróf Vay Sándor,
Messer Sándor,	(D'Artagnan)
Szerdahelyi Sándor,	Zilay Kiss Béla
dr. Szilágyi Géza,	(Junius.)

Budapesti munkatársaink közül az országgyűlés idején **kettő állandóan a képviselőházban tartózkodik**, hogy minél kimerítőbb tudósítással és megbízható információkkal láthassák el lapunkat.

Hogy mi mindent fog nyújtani e szerkesztőség, annak részleteivel most nem foglalkozunk. Tanuja lesz annak nap-nap után maga az olvasó.

Csupán azt említjük még meg, hogy említett munkatársainkon kívül hetenkint kétszer előkelő publicistáktól hozunk cikkeket.

Minden szombati számunkban pedig

Budapesti levél

ezimmal érdekes fővárosi tárczát közlünk, melyet lapunknak

Gróf Vay Sándor (D'Artagnan)

a budapesti lapok kedvelt tárczairója küld.

Végül megemlítjük, hogy **ujétől kezdve megtalálják olvasóink lapunkban a Regény csarnokot**, melyben telhetőleg érdekesítő eredeti és fordított regényekkel gyönyörködtetjük az olvasót.

Ez a mi karácsonyi meglepetésünk, melynek megvalósítását — ismételjük — ami olvasó közönségünk nagy mérvű pártolása tette lehetővé.

Övé az érdem és dicséret!

Debreczen, 1898. decz. 24.

tisztelettel

a **Debreczeni Ellenőr**
szerkesztősege.

Irodalom és művészet.

* „*Pillangó*“ Immáron második évfolyamába lép a *Pillangó*, az a kitünően szerkesztett és remek illusztrációkkal ellátott éleztlap, amely már első évfolyamában tökéletesen megfelelt kitűzött céljának: tudott elmés lenni trágárság nélkül és szatirizálni személyes támadások nélkül! A *Pillangó*, a magyar sajtó egyetlen társadalmi és művészeti éleztlapja, amelynek minden egyes száma, úgy az illusztrációk művészi kivitele, mint a szöveg legelőkelőbb irodalmi színvonala tekintetében szenzáció-számba megy, kedvelt olvasmánya a hölgyközönségnek, mely a magyar *Fliegende Blätter*nek hasábjain a legnemesebb humort találja. A *Pillangó*nak, mely színes szárnyaival vidáman libben be a második évfolyamába, előfizetési ára egész évre 4 frt; félévre: 2 frt; negyedévre: 1 frt. A *Pillangó* kiadóhivatala: Budapest, VI. ker., Teréz-körút 35. sz. I. em. alatt van.

Vegyes.

Hol van a leghidegebb? A föld leghidegebb pontja a szibériai Werchojanszk, ahol a hőmérséklet átlag 44. C. fok a fagyponthoz. A legnagyobb hideg, amelyet itt tapasztaltak 1871. december 31-én volt, amikor a hőmérő 63 C. foknyi hideget jelzett. Háromszoros iramszarvasbunda is alig védi meg e hideg ellen a testet, a lélekzés éles fájdalmat okoz a gégében és a mellben, a lehellet jégütké változik, amelyek egymással surlódván olyan zajt csinálnak, mintha bársony vagy selyemszövetet tépnének szét. Egy angol utazó szerint az utasokat kékes fellegek veszik körül, amelyek a lehelletből keletkeznek, a madarak pedig röptükben jeges nyomot hagynak maguk után.

A kormányozható léghajó. A mióta a Mongolfier testvérek léggömbje méltóság-teljesen a magasba emelkedett, egész serege a nagy tudósoknak dolgozik azon, hogy a levegő urát, a léghajót kormányozhatóvá tegye. — Eddig ugyan nem sikerült a nagy titok megfejtése, megközelíteni is csak Verne tudta a regényeiben. Németországból ugyan nemrég azt a hírt kürtölték világgá, hogy egy katonának sikerült a nagy probléma megoldása, de már az új esodával rendezett első kísérlet életébe került a föltalálónak. Most meg arról jön a híradás, hogy dobói magyar ember, *Dobay Imre* megtalálta a titok nyitját. *Dobay* a bécsujhelyi katonai akadémiában tanult s azóta, hogy az intézetből kilépett, folyton a kormányozható léghajó megkonstruálásán dolgozott. Hosszu

kísérletezés után sikerült is így miniatűr léghajót készítenie, amely meglepően bevált. Az új léghajó alapja egy csónak, melynek közepén két oldalt alumíniumból készült hengerek vannak. Ezeket gázzal töltik meg. A csónak közepén bronzmotor van, mely a szerkezet fölött ernyőszerűen terjeszkedő és öt részatosan fekvő lapáttal ellátott kereket hajt. E lapátok segítségével süllyesztik a léghajót. Még egy kereke van az apparátusnak, a csónak elején. Ez hajtja a léghajót. A csónak végére alkalmazott lapát kormányzásra szolgál. *Dobay* legközelebb a fővárosba megy, hogy találmányát szakembereknek bemutassa.

Közönség köre.

Mai postával a következő levelet kaptuk: Igen tisztelt szerkesztő ur!

I.

Megengedi, hogy mint becses lapjának egyik régebbi s állandó előfizetője vegyem a bátorságot s felkérjem az alábbiak szives közlésére.

A multkor már volt szerencsém megírni, mennyire mostohán bánik a szinigazgató a „B.“ bérlőkkel. Mivel akkor oly szives volt t. szerkesztő ur s leveletem — ha kivonatossan is — közölte; azt hittem s hittük mindannyian kikkel egyetértőleg azon leveletem irtam, hogy a szinigazgató — akinek szerény véleményem szerint mégis csak kötelessége, hogy ha a drága béreleteket felveszi ellenszolgáltatásul arravaló műsorral álljon elő, — megfontolva a dolgot s belátva panaszunk jogos voltát segíteni fog e bajon s változtat a műsoron.

Hát változtatott is, mert ezen felszólalásom illetve felszólalásunk után a mult héten két kitűnő új darabot kaptunk: *Violát* és a *Remete* esengetyűjét. Hát lehet, hogy az ő véleménye szerint okosabb ha ezeket adja, mintha tele tömne bennünket csupa olyanokkal, amiket még nem láttunk. Mert meg kell ám mondanom, hogy van már eddig is három olyan új darabja, miket a többi bérlők már régebben láttak, de amiknek bemutatására bennünket még nem tart eléggé méltónak. Ezek a „*Száraz kenyér*“, „*Bohém élet*“ és „*Órült e vagy szent?*“

Nem tudom, hogy lenne különbség, a három bérelti nap közötti fizetés dolgában. Mi ép úgy befizettük a magunk 90 frtját a saison első felére mint a többiek, tartjuk magunkat ép olyan közönségnek, mint a többiek s azt hiszem megkívánhatjuk, hogy velünk szemben — ha már véli, hogy kötelességet teljesít — legalább ép oly előzékeny legyen az igazgató, mint a többiekkel.

Mi nemesak azért bérelünk, hogy a vizitkártyánkra kinyomassuk hogy: „páholybérlő“, hanem igérni, hogy a szépre szomjazó lelkünknek egy pohárka nemes élvezetet nyujthassunk. Ezt azonban — sajnos — így nem érhetjük el. De lehetne talán segíteni ezen az állapoton, hiszen végtére is nem mi vagyunk az igazgatóért, hanem ő van mi értünk.

Mondhatja az igazgató ur, hogy ha mi ott hagyjuk a páholyt, akad rá más balek tiz! Valószínű, hogy úgy lenne, de ezen az uton — melyre már-már leszünk kényszerítve — posványba esik *Thaliának* annyi áldozat árán magasra emelt zászlója s ezen az uton legfeljebb magánérdekek, de nem a művészetet szolgálja a színház.

Megenged igen tisztelt szerkesztő ur még pár szót.

Amikor a belügyminiszter ur a debreczeni szinigazgató részére azt a szép subvenziót folyósította, maga sem hitte, hogy abból annyi és oly szép operai előadást lehetett rendezni, mint azt mi most tapasztaljuk. Eddig ugyanis 23 elő-

dást kaptunk s ebből 5 tehát átlag minden 4-5-ik opera volt — legalább a színlap szerint. Es milyen operák! Kaptuk a Hunyadi Lászlót, egyszer Márhát, a Gascoynei nemest és a Remete esengettyűjét. Nohát itt mi vagyunk előnyben „B” bérlők, mert az operák különösen ezek az utóbbi nagy operák nekünk jutnak. Mennyivel olcsóbbra került a mindig szidott szegény Tiszai működése, mert hiszen ezeket a két első kivételével ő is előadatta subvenció nélkül — igaz hogy eltitkolta opera mivoltukat s szerényen csak operetteknek nevezte őket.

Sokkal szívesebben vennénk, ha csak minden nyolczadik előadásra kapnánk operát, hanem akkor aztán olyanokat s olyan betanulással és olyan előadásban, mint a Hunyadi László volt. Ha pedig a régi operettek közül akar az igazgató válogatni, nevezze ki operának például Rip-Rip-et s ehhez hasonló örök szép műveket a Gascoynei es Remete esengettyűje helyett.

Van nekünk a debreczeni színház közönségének — a hol állandóan telt házzal jutalmazták s buzdítják ugy is jó?

Több buzgalmat, több körültekintést és több tapintatot kérünk a színház vezetésénél.

Szerkesztő urnak őszinete tisztelői.

Debreczen, 1898. decz. 27.

Páholybérlő.

CSARNOK.

Harcz a szerelemért.

Regény három kötetben.

— Fordította: **Váradi Ödön.** —

(Folytatás.) 50.

Az első beszélgetésnél csak Mr. Grey, Colchester, Granger és az ügyvéd voltak jelen.

— Mondja el mi történt s mikor történt, a többit aztán bizza rám, mondá a rendőrtiszt. Nyugodtan szeretem a dolgokat átgondolni és nem veszem szívesen az önkéntes tanúk felvilágosítását, kik csak saját nézetüket nyilvánítták. Ön azt mondja, hogy a megtámadott fiát, szurás-és ütés sebekkel borítva találták meg és egy pénztárca ötven ezer forinttal tünt el. A legelső kérdés tehát, hogy — honnan vette ezen pénzt s kinek van erről tudomása?

— Az ügynöke küldötte be neki.

— S miért használt fia más nevet?

— Ezt tisztán csak szeszélyből tette, felelt Mr. Grey. Azt akarta, hogy bizonyos személyek, kik az ő visszatekintéséről nem tudtak semmit, fel ne ismerjék. Ezt a kérdést különben egészen elvethetjük.

— Bocsánatot kérek, — mondá a rendőrtiszt határozott hangon. Ezt a kérdést egyáltalában nem szabad elvetni. Csupán önféjűségéből, vagy szeszélyességéből senkisémet változtatja nevét, hanem annak megvannak az okai. Azért azt kérdelem: Ezek az emberek neki voltak-e utjában, vagy fordítva?

— Talán fenn áll mindkét eset.

— Nézetem szerint, folytatá a rendőrtiszt, nem gyilkossággal foglalkozó egyén hajtotta véghez a tettet. Az egész dolog úgy látszik, inkább bosszu, mint bármely egyéb.

— Valószínűsége most nem adhatunk semmit, jegyzé meg Mr. Medvin, csak Mr. Grey mondhatja el egyszerűen, hogy mi történt és hogy mit tudott meg azóta.

Mr. Grey elmondta a mit csak tudott. Bizonyos haragot érzett a ház minden lakója ellen, mert úgy képzelte, hogy azok összebeszéltek, hogy őt férevezetik,

— Akár életben marad a fiam, akár meghal, mondá, én minden esetre bosszút

követelek, mert ha életben is marad, élete keserűbb lesz mint a halál. Eszét már elvesztette, mert még engem sem ismer fel. Kutassa ki a gonosztevőt, akárki legyen is az, s önnek lesz oka, hogy a jutalommal megelégedjék.

Mr. Ganger megígérte, hogy mindent elkövet, a mi tőle függ. Álláspontjából tekintve tetszett neki az a titok, mely az egész ügy felett, volt, mert annál nagyobb lehet az érdeme, ha e titkot felfedezi.

Ezért nagyon rendszeres módon fogott a munkához és több napot töltött el azzal, hogy mint egy vagyonos ember a két birtok közt munka nélkül fel és le sétált, hogy a eseléseket pénz s hízélgés által rávegye mindannak a kivallására mit tudnak.

Egyidejűleg egyik londoni kollegáját azzal bizta meg, hogy tudakozódjék a fiatal ember felől, a ki által az ügynökök a pénzt elküldték.

A kollega azonban nem vitt ki semmit, mi a legesekélyebb okot adhatta volna a gyanura.

Ellenben megtudta azt, hogy az összes pénzjegyeket a banknál egy férfi tette le, a ki Miller Jamesnek, Gunter tábornok szolgálójának adta ki magát s Lady Miriam Seltontól levelet hozott.

Granger időközben Archie Ravellel ismeretséget kötött, ki nagy érdeklődéssel tekintett az ügyre, de kétségbe vonta, hogy a rendőr a legkisebb nyomot is felfedezze.

— Megvallom, mondá Granger ne gyednapra Medvinhez, ily bonyodalmas esettel, mint a jelenlegi, még nem volt dolgom. A leggondosabb eddigi kutatásaim csak azt eredményezték, hogy: Lady Selton tud valamit.

— Lady Selton! Lehetetlen!

— Hallja csak, Sir Henry Selton inasától nagy fáradtsággal megtudtam hogy Lady Selton egy Rylandy nevezetű helységből származik.

— Nos, és!?

— Ezen helység közel fekszik Mr. Grey birtokához, és noha ez ön előtt kisiny dolognak látszik, azért nálam mégis figyelmet keltett. Én teszem fel, így állítom össze az egész dolgot:

My lady és Mr. Grey évekkézel előtti, midőn amaz még leány volt, egymás közelében laktak. Ennek meg van a maga jelentése. — Mr. Grey, ki itten Selvin nevet viselt, szerdán reggel Mr. Ravellel innen elment és a Ladynál látogatást tettek. Csütörtökön Mr. Grey irt pénzt, pénteken megkapta, szombat este Lady Seltont látták a lakását elhagyni, azon időben, midőn a megtámadás történt és hétfőn egy férfi egy levéllel, melyet ő irt, beváltja ama bankjegyeket, melyek előbb Mr. Grey birtokát képezték.

— Hol van most az a férfi?

— Egy kis türelem, Sir. A férfi pontosan visszahozza a pénzt — ez kétségkívül — azután eltűnik, ott hagyta jó állomását és elmegy, mit józan eszű ember meg nem tesz, ha csak jól meg nem fizetik. Most az a kérdés: ki fizette őt meg jól s miért?

— Önnél van az a levél, a melyet

Lady Selton ama embernek átadott?

— Igen.

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 88. Bérlet 72-ik szám „C”

Ma, szerdán 1898. december 28-án

A kikapós patikárius.

Bobózat 4 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Furagiot — — — — — Székely S.
Berlinet — — — — — Fenyéry Mór

Ferdinánd	—	—	—	Tanay F.
Paturin	—	—	—	Bartha István
Carjol	—	—	—	Rubos Árpád
Casimir	—	—	—	Szentes János
Labricella	—	—	—	Sziklay Miklós
Dásiri	—	—	—	Püspöky Imre
Adolphe	—	—	—	Makray Dénes
Leoaínide	—	—	—	Komjáthyné
Paulotte	—	—	—	Szabó Irma
Brigitte	—	—	—	Fáy Flóra
Palurinné	—	—	—	Kiss Irén
Amndine	—	—	—	Caerényi A.
1-ső	} kárpitos	—	—	Lendvay Ö.
2-ik		—	—	Pálfi B.
3-ik		—	—	Marosi S.

Holnap, csütörtökön december hó 29-én

UGYANEZ.

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. december hó 28-án.

Államadésság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	120.40	120.90
„ vasúti beruházási köt. 4 1/2%	—	120.—	121.—
„ koronajárdék 4%	—	97.75	98.25
„ regále vált. köt. 4 1/2%	—	100.25	101.—
Osztrák aranyjárdék 4%	—	120.—	120.50
Egységes államkötvény 4 1/10%	—	100.—	101.50
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	138.—	139.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	394.25	394.75
Osztrák hitelbank részvény	—	363.75	364.—
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	101.75	102.25

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	—	122.25	123.25
„ 3%-os	—	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	120.25	121.25
Magyar vörös keresztsorsjegy	—	10.50	11.—
Osztrák „	—	19.50	20.—
Olasz „	—	11.60	11.90
Bazilika sorsjegy	—	6.50	7.—
Jó-sziv „	—	3.60	4.—

Pénzmozgás:

Cs. és kir. arany	—	—	5.68	5.77
20 márkás arany	—	—	11.80	11.84
20 frankos arany	—	—	9.54	9.58
1 Sovereigns	—	—	12.05	12.09

Budapesti gabonatózsde.

I. Készaru-üzlet.

1898. december 27-én.

Magyar búzában a kínálat gyöngye volt, ellenben idegen fajokat bőségesen kínálnak, de vevők hiányában üzlet nem jön létre. Csak néhány malom mutatott valamieske vételkedvet jobb minőségekre és a forgalom ennek folytán nem terjedt többre 7000 mm-nál, melyek közül finom fajok ártartók voltak.

Rozs csekély forgalom mellett változatlan. Tengeri igen szilárd, nagyobb üzletet s kínálat hiánya gátolt meg.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 200 mm. 80 k. 10:80 forinton, 100 mm. 80 k. 10:80 forinton, 100 mm. 79 k. 10:75 forinton, 100 mm. 79 k. 10:80 frton, 100 mm. 79:5 k. 10:80 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

A krisztkindli nem hozta meg azt, a mit tőle sokan várva-vártak, egy kis parázs buza — haussel és hozzá egy kis üzleti élénkséget. Buzában rendkívül korlátolt volt ma a forgalom.

Hivatalos záróárfolyamok. Déli 1 órakor az árfolyamjegyző bizottság a következő hivatalos záró árfolyamokat állapította meg:

Buza márcziusra	9.72 — 9.73
„ áprilusra	9.53 — 9.54
Borz márcziusra	8.26 — 8.28
Tengeri májusra	4.93 — 4.94
Zab márcziusra	5.91 — 5.93
Repeze augusztusra	12.20 — 12.30

Délután 4 1/2 órákor zárlat:

Buza márcziusra	9.72 - 9.73
" áprilisra	9.53 - 9.54
Rozs márcziusra	8.26 - 8.28
Zab márcziusra	5.94 - 5.95
Tengeri májusra	4.93 - 4.95
Repeze szeptemberre	12.35 - 12.45

Kiadó és laptulajdonos:
Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**
Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

A Hadhazi-uton,
az épülő lovaskaszárnyával szemben levő **Patay-féle** telken

házhelyek,
igen előnyös feltételek mellett
eladóok. 721-3-3

Bővebb felvilágosítás nyerhető **Dr. Fejér Ferencz** ügyvéd irodájában, Piacz-uteza 43.

PAULA-VIZ. P

A legjobb gyógyvíz gyomor-, bél-, vesé-, alkali bántal, aknák, női és bőrbetegségek ellen. Számos előkelő orvos által ajánlva. Kiváló jó hatású főfájás émelygés és felbőgös ellen, nemkülömben aranyérbőgös megakadályozására. A keserű-vizek hatásával azon előnyt egyesíti, hogy

A nem keserű, A

hanom

U kellemes ízű. U

1 db literes üveg ára 25 kr. 25 db literes üveg rekeszben utánvétellel, vagy előleges pénzbevitellel 6 frt.

Bérmentesen bármelyik vasuti állomáshoz szállít a.

Viszontelárusítóknak árengedmény stb.

Megrendelhető mindenütt és a

L PAULA L

gyógyforrás részvénytársaság központ irodájában.

Budapest, VII. Erzsébet-körut 58.

A Debreczeni képviselő és főelárusító A
Huszár Károly.

huzásra érvényes újságíró sorsjegy ára csak
1 korona.

Főnyeremény

100.000

korona ért.

5 nyeremény à **20.000** kor. stb.

Első huzás
visszavonhatatlanul
már jövő héten.

Sorsjegyeket ajánl:
Takarék- és Hitelintézet,
Közgazdasági Bank.

Legelősebb és legezelszerűbb ujévi ajándék.

**MINDEN SORSJEGY
MIND A 6 HUZÁSRA JÁTSZIK**

**6 HUZÁS
ÚJSÁGÍRÓK SORSJÁTÉKA
6 HUZÁS**

**FŐNYEREMÉNY
100.000
KORONA**

**5 à 20.000
KORONA STB. STB.**

NYEREMÉNYTÁRGYAKAT
KIVÁNTATRA 20 SLEVONASSAL
KÉSZPÉNZBEN VISSZAVÁSÁR-
ROLJA A VALLALAT.

EGY SORSJEGY ÁRA 1 KORONA

Huzás jövő héten szerdán.

Sorsjegyeket ajánl:

a **Budapesti Újságírók Egyesületének sorsjáték-kezelősége**
IV., Kossuth Lajos-uteza 1. sz.
Debreczenben a **Takarék- és Hitelintézet, Közgazdasági bank**